

Indult **BETSÖL** Szom. 17. Jan. 1787.

Ugy Decembernek 27-dik napján költ F. Udvari végezés által ezt méltóztatott ő Felfége kegyelmesen rendelni; hogy a' mely Városokban, vagy Helységekben még az eladásban, akár Országos, akár héti, vagy minden napi vásárookban különös máfokat kirekesztő Privilegiumok és szokások voltak, azok mától fogva végképpen és örökösön eltoröltetvén, minden embernek, valamint a' vevéshez, ugy akárminek eladásához is egyenlő jussa léfzen.

A' napokban megint e' következendő F. Királyi rendelés tétetek közönségeffé: — Mi *Májodik Iójef* s. t. — A' mi Jobbágyainknak számos panaszfok hatván füleinkbe, melyszerént a Dézmálandó földmivefek a' Dézmáló Uraknak kéfedelmek miatt gyak-

ran

kran közönféges szükféget okozó kárt vallani kéntele-
nitteffenek , kegyelmefen elvégeztük : 1) Hogy mi-
helyt a' dézmálandó dolog a' dézmálásra kéfzen va-
gyon, az azt biró, a' Dézmát vévőnek legottan je-
lentse ; 2) A' Dézmáló, vagy Tizedelő 24 óra alatt
a' dézmát jegyezze ki ; 3) Ha pedig az alatt az idő
alatt a' Dézmáló a' maga dézmáját ki nem jegyezze,
tehát a' Dézmás a' Birónak és Eskutteknek jelentvén,
ezek a' Dézmát jegyezzék ki, és a' Dézmás a' kije-
gyezett Dézmát ott hagyván, a' magájét takarítsa el ;
mely fzerént minden dézmálás' idejét eddig meghatáro-
zot más szokások és rendtartások mátoífogva orokoson
eltoróltettek.

Ugyan ezen napokban kegyelmefen méltóztatott
rendelni ő Felsege, hogy ezután egész Magyar Ország-
ból minden írásbéli eszközök és Levelestárok a' Bu-
dai Várba a' *Franciskánusok' Klastromába* takarítsa-
fanak ; mivel az , a' templommal egyetemben a' M.
Orzági F, Királyi Táblának helyéül rendelte-
tett, a' mellyről való Planumát a' F. H. T. Ta-
náts, most minél hamarább o Felsegének fel-fogja
küldeni.

Hogy mind a' Pólgári, mind más hivatalbéli
Tisztek és személlyek a' reájok bizott dolgokban hi-
ven és ferényen eljárjanak, méltóztatott ugyan ő Ts.
K. Felsege kegyelmefen azt a' rendelést tenni, hogy ezután
a' nagy Vármegyékben vagy ha a' K. Biztos Urakkal
egy Vármegyében laknak, a' *Rendszerént való Vice-
Ispányoknak* esztendei fizetések léfzen 1500 Táfzári
vagy Német forintok, a' kisebb Vármegyékben pe-
pedig 1200 ; az egy Pest Vármegyében 1800. —
A' subst. Vice Ispányoknak a' nagyobb Vármegyék-
ben 600, a' kisebbekben 500. — A' Vár. *Rend-
szerént való Notáriusoknak* a' nagyobbakban 600,
és

és a' kisebbekben 500. —; az első *V. Nótarius-*
nak a' nagyobb Vár. 400, a' kisebbekben 350 —; a'
a' második *V. Nótariusnak* mindenütt 200 —; a'
Registrátornak, a' ki egyszersemind a' *Prótókollistai*
pennátis viszi, mint a' Vár. *Fiskuffinakis*, 300 —; a'
a' Várm. *Perceptorának*, 600 a' nagyobbakban, és
300 a' kisebbekben —; a' *Perceptor* *Contro-*
lorjának mindenütt 400 —; minden Várme-
gyékben léfznek a' mint a' szükség kívánnya 3, 4,
söt 5 *kerületbéli Perceptorok*, kiknek fejenként
fizetések 200, a' *Fo-Biró* (*Iudex Nobilium*) nak
500 —; minden Vármegyei *Kerületbéli*,
Vice Fő-Birónak 300, és a' Várm. *EsküTTYÉNEK*
100 —; a' *Vármegye Földmérőjének* 400 —; *Dok-*
torának 300 —; a' *Borbélyoknak*, kik a' Várme-
gyék' nagylága szerént 4, 5. léfznek, 100, a' *Várm. Bábá-*
jának 100; a' három *Lovas legénynek* külön külön 150 —
a' 23 *hajdúknak* fejenként 46 — és azoknak 4-
Káplárjaiknak 60 forintok jár esztendei hiv és fedhe-
tetlen hivataloknak folytatásáért.

Nem marad az érdem jutalom nélkül. — Ö Fel-
sége *Schneefeldi Bley Iósefct*, Nemet Ts. K. *Testörzöt*
mind az ő 41 esztendőknek elforgások alatt való hu-
féges szolgálattyaért, mind az Erdélyi határoknak
kiszabásában megmútatott buzgó hivségeért, min-
den maradákaival egyetemben *Bároi méltóságra* emel-
te.

A' mennyire gyűlöli és meg bünteti ő Felsége
a' hamis lelkű *Tisztviselőket*: éppen ugy *bozfzan-*
kodik és *hargafzik* a' más *betfületeket* és *Neveket*
hamis váddal *terhelökre*, a' mint ezt bizonyittya a'
Nauperger példájá, a' ki *hogy három hadi Tiszteket*
ő Felségénél *méltatlan hazugfágokkal* *vádolt*, *Prá-*
ga-

gában arra büntettetett, hogy esztendeig vasban raboskodjék és azután az országnak határain kívül számkivettetteflék.

A' komédiát jádzóknak; (kik mind a' roszsz, mind a' jóságos-tselekedeteknek természetű eleven főmájoknak szemmel látható lefestésével, a' népnek mind szívét, mind erkölcsét formálni szokták) megengedte ő Felfége, hogy akárkinek jó, vagy roszsz tselekedeteit minden személyválogatás nélkül ki-játdzodhassák: csak hogy senkinek tulajdon neve a' jádzó, vagy játdéknézo-hellyen ne emlittessék; mert ez által a' népnek Nagygyai, kiknek nem minden helytelen tselekedeteik huzattatnak a' Törvénynek szoros rámájára, a magok kiábrázaltatások által, a' rosztól elirtóznak, a' jónak követésére pedig tudományt vésznek. — Edgy 1787-dik esztendőre szólló új kalendáriom forog itten Bétsben á' kezünkben, mellyet (Nacionális) *Nemzeti Kalendáriomnak* neveznek. Ezen Kalendáriomban ott, hól eddig a' Bétsi Bútfújárós innepek vóltanak feltéve, most az 1786-dik esztendőben jádzott Komédiák foglalnak helyet. — Edgy Tseh Ország szélén fekvő Eger nevű Városban új Püspökséget álitfel ő Felfége a' Prágai Püspök' nagy jövedelmének edgyik részére. — Az a' Rómában megtiltott Könyvek kozott legelől iratott és 7-szer megátkozottatott Könyvetske: *Mi a' Pápa?* minekutánna már majd minden Európai nyelvre által fordítatott vólna, most nem régiben Svéviában Deákra fordítatott; melyben *Ajbel* (ötet tartják szerzőjének) *Procacis Viringenii, damnatis dudum Opusculis nimium jam notus Ajbel-nek* neveztetik. —

Mikor a' megbóldogúlt F. Pruszszus Király II. *Fridrik* az Uralkodáshoz kezdett 1740-ben, talált vala az Attyáról maradt Kintses kamarában 2. Mil-
liom

Hom kész pénzt, 240000 élő embereket; 70000 fegyveres katonát; — Midon most meghalálozott, csak esztendeji jövedelmét 28 Milliom Tallérra vetik; az Ármádiát kétfáz 24 ezer 4 fáz 31 fegyveresre, — és a' Kintses Táarakban 103 Miliom Tallér készpénzt találtak. *E' vala a' jó Gazda! Hiv volt a' kevesfen, több bizatik talám ez után reá.*

A' F. Mónárkha a' Gallitziai szükfégnek eleibe akarván kerülni, Magyar országból igen sok gabonát költöztetett-ki; melynek némely része illendő áron adatik, némely része pedig a' szegénységnek ingyen osztogattatik,

Ezt írják Frankófurtból: Már most a' mi legmefszzebb látó Pólitikusaink sem tudják, hogy valyon ezen négyes, u. m. Béts, Pétervárà, Berlin, és Páris között esett Frigykötés mellett állittsáké-megelméjeket, vagy még Angliát, Dániát és Velentzétis ezen frigyhez gondolják, és így edgy hétszeres kemény frigygyel biztassanak bennünket, — Ha ez a' hét egyenlő-akarattal öszveragasztott, vagy ragasztandó erő reménylett frigyet köthet, léfzen Európában egy ollyatén *Septemvirális* Tábla, melynek erejétől az egész világnak esméretes és esméretlen részei reszketni fognak. — Hogy A. Belgiumnak Baváriával való eltserélésé igaz légyen, és hogy a' Tserélés Levele megis petsételtetett légyen, abban itt senki sem kételkedik; főt azt írják, hogy ő Felfége a' maga Kormányozói által jelentette volna a' Móguntziai választó Fejedelemnek, hogy edgy 150 ezer fejekből álló feregènc a' maga Tartományin általmenetelt engedne. — Ezen Sereg öszve fogja magát kaptsolni az alsó Réhnusnál 150 ezer fegyveres Pruszszusból álló fereggel, azután ezen öszve-foglaltatott fereg Hollándiának kebelébe üt, hogy a' Közönséges-társaságbélieknek tsendességet, az ő Helytartójo-

hoz, és más Európai Hatalmasfågokhoz illendõ tiszteletet prédikáljának. Ha ezen öszvefoglalt feregnek fzerentséje foglenni, hogy a' vizek' tsatornáiban nem marad, és a' nedves Halált meg nem iszfa, ugy az õ ostromláfaikat egészfen a' Német Tengerig folytatóván, ottan Hajóra ulnek, és a' Napkeleti Ámérikába repült Hajóikat a' *Kamtsatka*' Tengerbe-nyúló hegyénél szállittyákki, hogy a' Khinai Tsáfzár a' maga Országában megtámadják; mely idő alatt egy 300 ezerbõl álló Mufzka fereg a' Nagy Tatór Orzágon által eleikbe menvén, *Pekinben*, a' Khinai Tsáfzár' lakó Várossában fognak ezen szövetséges fergek edgyefülni. — Ekkor- állfel még *Mógól* Uramnak a' haja! A' gazdag *Indóstánia* meghódoltatik, és mind a' két Indiák között edgy *Lengyel* országi Ösztály esik. A' hagymázban finló Szöv. Belgiumi Politikusoknak ezen elmebéli hánykodások fzerént, ha a' Német Tengeren túl nemis, alig ha azon errõl még Zászlót nem emelnek az említett Hatalmasságok, még most nem is leszfz az Indiákra olyan nagy szükfégek: mert azoknak gazdagságait mind r kásbán találják nállok, idovel még odais elmehetnek. Ugyan innen írják, hogy.

A' frantzia Országi Réformátusok' száma a' jelenvaló időben tsak 3 Milliomra mégyen, noha már ennelõtte az 1685-dik esztendőben 5 Milliom 500 ezer Lelkekre mégyen vala. Hogy azért ezeknek elfzéledésekkel az Ország ne gyengüljön, a' következendõ Aprilisnek 22-dik napjától fogva következendõ szabadságok leszen: 1.) Szabad leszen ezeknek az egész Birodalomban minden mozgó és mozdúlhatatlan Jóságot megvenni; 2.) minden kereskedésre szabaddon botsátattnak; 3.) Prókátorok lehetnek, és minden közönséges Tifztségekre alkalmaztattnak; 4.) A' Hadiszolgálatban a' Virtus' jutalom arany keresztyét ugy veszik mint Hazafiak, nem mint idegenek.

Elegyes Tudósítások.

Egy bizonyos tudósítás fzerént Kormötzen minden nap 20-ezer forint ezüstpénz veretik mind 20 krajtzáros, hogy a' Közönség a' 'Sido' sinagógában hét-szer kornyulmetélt arannyok' nyugébből kimenekedhessék. — Egy Bétsi németujságból olvasom; hogy már nem tfak a' F. Tsászári és Királyi örökös Tartományokban, hanem más Hatalom alatt-is kezdették a' R. Papok a' házasságot infálni: de még sohólt el-nem végeztetett és meg nem határozott ezen dolog. Magyar Országból 13 Infántziák jötenek, effélék a Sz: Dávidnál, a' régi Papok' és Profétáknál szentebbekké lenni nem akaró; de a' Rendes Házosság' Sákramentomával szentül élni kívánó Pap Uraktól, mellyeket ő Felsége a' Papi széknek ugyanáltal adott; de kétségkívül a' Polgári igazgatószékis belé-szól. — Még eddig semmi határozás nem esett ez eránt. Jo reménységgel biztattyuk a' mi ifjú Pap Urainkat. — A' Tudatlanok' vallása vakbúzgófságon épült többnyire, és mint a' Rofa, tsak a' tövislek közöt szokott virágózni. A' Tsehek, mig vallásbéli türedelmek nem vólt, és tsak nevekértis üldöztettek, foldalatt lévő jukokban éjjel titkon buzgóskodtak, és ezekközül fok halált szenvedett vólna a' maga vallása nevéért; most mióltától fogva szabad vallásbéli gyakorlások és Prédikátoraik vagynak, azokat az *Illyés* hollója által fzeretnék tápláltatni; némely helyeken éppen nem akarván azoknak fizetni, mintha bizony az Ur, szolójében fáradozónak sem bort inni, sem kenyeret enni nem kénék. Ha a' szegény Prédikátor fizetését kéri, azzal fenyegeti a' Tseh keresztény; hogy R. Katholikussá leszzen; ha a' Plébánus Dézmálui megy ezt megint azzal, hogy Protestáns leszzen. Ezen okból Réf. Prédikátor Szeremlei Ur Száán-ból el-költözék, a' maga sem hideg, sem meleg halgatoit ott

hagyván, mint szent Pál az *Oláhokat*. — Tseh Országának *Krzczorg* (ezt tsak irni tudom, de kinem mondthatnám) nevü Helyfégéből béáll egy fereg Paraszt nem régiben a' Mónárkhához; a' Monárkha, ki a' maga leg alábbvaló Jobbágyávalis egész leereszkedéssel szokott szólnani, (mintha nemis Király volna, vagy mondom, mint igaz Király; met ennek kell illyennek lenni) kérdi hová valók, elvész Instánziájokat, és olvasni kezdvén, szemekelött elfzaggatá. Az ennek okát tudni kívánok, azt erőfitik, hogy ezek megint edgy ujj vallást nyilatkoztattakki, mely vallásbéliek *Simonistáknak* neveztetnek és a' Sz. keresztséget nem tartják; 's a' minden vallásfokot ugyan azon edgy egyenes finórmértékre venni kívánó Monárkhától azért szaggattatottel Instánziájok. — Magyar Országos (azt írják a' német irók) egy valaki a' Pithagóras tudományat t. i. a' Lelkeknek külömbb külömbb testekbe való által költözését tanittya, és leginkáb azokat á Lelkeket sajnálja, mellyek Szamárba, vagy Lóba mennek; mi is sajnáljuk az ovét, hogy máris ezekközzül valamelyikben vagyon, és a' kenyér irigylökétis sajnálthatni itt.

Bétsben a' *Szent István* Templománál lévő [2. Pap Urak, *Patricius Fast* és *Poklin*, egy közönséges Ekklesiái Könyvnek irásában fáradoznak, a' mint a' német irók írják, tsak alig ha az ő Felségétől jutalamul feltett minapi 100 arannyat nem kívánnyák el nyerni. Báró *Brukenthal* Ur az Erdélyi Nagy Hertzegegnék már fok idötöl-fogva vólt Főkormányozója nyugodalmat nyervén magának! ! ! -- Fő Kormányozóvá, vagy Gubernátorrá tétetett, ama Királyát és Hazáját ugyan azon edgy mezittelen szívvel szereto és annak hafznáért élő nagy Méltóság; a' Magyar Kantzellária Vice Kantzellariusia Gróf *Bánffy György* Ur ő Excellentsztája — itt Bétsben mindenek így beszéllenek többet rovid nap. — — —